

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

6. října 2009 *

Ve věci C-123/08,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článků 35 EU a 234 ES, podaná rozhodnutím Rechtbank Amsterdam (Nizozemsko) ze dne 28. prosince 2007, došlým Soudnímu dvoru dne 21. března 2008, v řízení, jehož předmětem je výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného na

Dominica Wolzenburga,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans, K. Lenaerts a M. Ilešič, předsedové senátů, A. Tizzano, A. Borg Barthet, J. Malenovský, J. Klučka, U. Lohmus a L. Bay Larsen (zpravodaj), soudci,

generální advokát: Y. Bot,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

* Jednací jazyk: nizozemština.

s přihlédnutím k žádosti předkládajícího soudu ze dne 17. března 2008, došlé Soudnímu dvoru dne 21. března 2008, o projednání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení v souladu s článkem 104b jednacího řádu,

s přihlédnutím k rozhodnutí třetího senátu Soudního dvora ze dne 2. dubna 2008 neprojednat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v naléhavém řízení,

s přihlédnutím k písemné části řízení provedené podle čl. 104b odst. 2 pátého pododstavce jednacího řádu a po jednání konaném dne 17. února 2009,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za D. Wolzenburga D. Wiersumem a J. van der Puttem, advocaten,
- za nizozemskou vládu C. Wissels a M. Noort, jako zmocněnkyněmi,
- za dánskou vládu C. Pilgaard Zinglersenem, jako zmocněncem,
- za německou vládu M. Lummou a J. Kemper, jako zmocněnci,

- za francouzskou vládu G. de Berguesem a J.-C. Niolletem, jako zmocněnci,
- za rakouskou vládu E. Riedlem a T. Fülöp, jako zmocněnci,
- za polskou vládu M. Dowgielewiczem, jako zmocněncem,
- za Komisi Evropských společenství S. Grünheid a R. Troostersem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 24. března 2009,

vydává tento

Rozsudek

- ¹ Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 4 bodu 6 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34) a článku 12 ES.

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu, který vydal dne 13. července 2006 Staatsanwaltschaft Aachen (dále jen „německý vystavující justiční orgán“), prováděného Internationale Rechtshulpkamer soudu Rechtbank Amsterdam (senát pro mezinárodní právní pomoc okresního soudu v Amsterdamu, dále jen „nizozemský vykonávající justiční orgán“), proti D. Wolzenburgovi, německému státnímu příslušníkovi.

Právní rámec

Hlava VI Smlouvy o EU

- 3 Z informace o datu vstupu Amsterodamské smlouvy v platnost zveřejněné v *Úředním věstníku Evropských společenství* ze dne 1. května 1999 (Úř. věst. L 114, s. 56) vyplývá, že Nizozemské království učinilo prohlášení podle čl. 35 odst. 2 EU, kterým uznalo pravomoc Soudního dvora rozhodovat o předběžných otázkách za podmínek stanovených v čl. 35 odst. 3 písm. b) EU.

Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV

- 4 Podle pátého bodu odůvodnění rámcového rozhodnutí 2002/584:

„Z cíle stanoveného pro Evropskou unii stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva vyplývá zrušení vydávání mezi jednotlivými členskými státy a jeho nahrazení systémem předávání mezi justičními orgány. [...] Tradiční vztahy spolupráce, které až dosud převládaly mezi jednotlivými členskými státy, by měly být nahrazeny systémem volného pohybu soudních rozhodnutí ve věcech trestních, zahrnujícím jak rozhodnutí

předcházející odsouzení, tak i pravomocná rozhodnutí, v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.“

- 5 Sedmý bod odůvodnění uvedeného rámcového rozhodnutí upřesňuje:

„Jelikož cílů týkajících se nahrazení systému mnohostranného vydávání založeného na Evropské úmluvě o vydávání ze dne 13. prosince 1957 nelze dostatečně dosáhnout jednostranným jednáním členských států, a proto, z důvodu jejich rozsahu a účinků, jich může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Rada přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity ve smyslu článku 2 Smlouvy o Evropské unii a článku 5 Smlouvy o založení Evropského společenství. [...]“

- 6 Osmý bod odůvodnění tohoto rámcového rozhodnutí stanoví:

„Rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu musí podléhat dostatečné kontrole, což znamená, že justiční orgán členského státu, ve kterém byla vyžádaná osoba zatčena, bude muset přijmout rozhodnutí o jejím předání.“

- 7 Článek 1 odst. 1 a 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 vymezuje evropský zatýkací rozkaz a povinnost jej vykonat následujícím způsobem:

„1. Evropský zatýkací rozkaz je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání

nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojené[ho] s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí.“

8 Článek 2 odst. 1 uvedeného rámcového rozhodnutí stanoví, že pokud již byl rozsudkem uložen trest, lze evropský zatýkací rozkaz vydat v případě trestu v délce nejméně čtyř měsíců.

9 Článek 3 téhož rámcového rozhodnutí vyjmenovává tři „[d]ůvody pro povinné odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu“.

10 Článek 4 rámcového rozhodnutí 2002/584, nazvaný „Důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu“, uvádí tyto důvody v sedmi bodech. Bod 6 v tomto ohledu stanoví:

„Vykonávající justiční orgán může odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu:

[...]

- 6) byl-li evropský zatýkácí rozkaz vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, vyžádaná osoba se zdržuje ve vykonávajícím členském státě, je jeho státním příslušníkem nebo zde má trvalé bydliště a tento stát se zaváže provést výkon trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody v souladu se svým vnitrostátním právem“.

- 11 Článek 5 uvedeného rámcového rozhodnutí, s názvem „Záruky, které musí v určitých případech poskytnout vystavující členský stát“, zní takto:

„Výkon evropského zatýkácího rozkazu vykonávajícím justičním orgánem může podle práva vykonávajícího členského státu podléhat těmto podmínkám:

[...]

- 3) je-li osoba, na kterou se vztahuje evropský zatýkácí rozkaz za účelem trestního stíhání, státním příslušníkem vykonávajícího členského státu nebo zde má trvalé bydliště, může být předání podmíněno tím, že osoba bude po vyslechnutí vrácena do vykonávajícího členského státu, aby zde vykonala trest odnětí svobody nebo ochranné opatření spojené s odnětím osobní svobody uložené ve vystavujícím členském státě.“

- 12 Článek 11 téhož rámcového rozhodnutí, s názvem „Práva vyžádané osoby“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„Je-li vyžádaná osoba zatčena, vykonávající justiční orgán ji v souladu se svým vnitrostátním právem informuje o evropském zatýkacím rozkazu a jeho obsahu, a rovněž o tom, že může souhlasit s předáním vystavujícímu justičnímu orgánu.“

Rámcové rozhodnutí 2008/909/SVV

- 13 Rámcové rozhodnutí Rady 2008/909/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii (Úř. věst. L 327, s. 27), které se rovněž obdobně vztahuje na výkon trestů v případech podle čl. 4 odst. 6 rámcového rozhodnutí 2002/584, musí být podle svého článku 29 provedeno členskými státy do 5. prosince 2011.
- 14 Článek 3 odst. 1 rámcového rozhodnutí 2008/909 upřesňuje, že účelem rámcového rozhodnutí je stanovení pravidel, podle nichž členský stát, s cílem usnadnit sociální znovuzачlenění odsouzené osoby, uznává rozsudky a provádí výkon trestů.
- 15 Článek 4 odst. 7 písm. a) uvedeného rámcového rozhodnutí obsahuje fakultativní ustanovení, které příslušnému orgánu členského státu dovoluje postoupit rozsudek vykonávajícímu členskému státu, pokud v něm odsouzená osoba žije a nejméně pět let nepřetržitě oprávněně pobývá.

Směrnice 2004/38/ES

- ¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46; a opravy Úř. věst. 2004, L 229, s. 35, Úř. věst. 2005, L 197, s. 34, a Úř. věst. 2007, L 204, s. 28) ve svém sedmnáctém bodu odůvodnění uvádí:

„Trvalý pobyt občanů Unie, kteří se rozhodli usadit v hostitelském členském státě dlouhodobě, by posílil pocit občanství Unie a představuje klíčový faktor podporující sociální soudržnost, která je jedním ze základních cílů Unie. Právo trvalého pobytu by tedy mělo být stanoveno pro všechny občany Unie a jejich rodinné příslušníky, kteří v hostitelském členském státě pobývají v souladu s podmínkami stanovenými touto směrnicí nepřetržitě po dobu pěti let, aniž by byli vyhoštěni.“

- ¹⁷ Článek 16 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„Právo trvalého pobytu v hostitelském členském státě mají občané Unie, kteří tam nepřetržitě legálně pobývají po dobu pěti let. [...]“

18 Podle čl. 19 odst. 1 téže směrnice:

„Na požádání vydá členský stát po ověření délky jejich pobytu občanům Unie způsobilým k trvalému pobytu doklad osvědčující jejich trvalý pobyt.“

Vnitrostátní právo

19 Článek 6 zákona o předávání osob (Overleveringswet) ze dne 29. dubna 2004 (*Staatsblad* 2004, č. 195, dále jen „OLW“) provádí čl. 4 bod 6 a čl. 5 bod 3 rámcového rozhodnutí 2002/584 do nizozemského právního řádu.

20 Článek 6 odst. 1 až 3 OLW se týká nizozemských státních příslušníků. Provádí-li odstavec 1 tohoto článku článek 5 bod 3 uvedeného rámcového rozhodnutí, odstavce 2 a 3 provádí čl. 4 bod 6 tohoto rámcového rozhodnutí. Podle těchto dvou posledně uvedených odstavců:

„2. Předání Nizozemce se nepovolí, je-li vyžadováno za účelem výkonu trestu odnětí svobody, který mu byl uložen pravomocným soudním rozhodnutím.

3. Je-li předání odmítnuto výlučně z důvodů stanovených v odstavci 2, státní zastupitelství uvědomí vystavující justiční orgán o tom, že je připraveno rozsudek

vykonat, a to postupem upraveným v článku 11 Úmluvy o předávání odsouzených osob ze dne 21. března 1983 nebo na základě jiné použitelné úmluvy.“

- 21 Článek 6 odst. 5 OLW, který se týká jiných osob než nizozemských státních příslušníků, jež jsou státními příslušníky členského státu nebo třetího státu, stanoví:

„Odstavce 1 až 4 se použijí také na cizince, který má povolení k pobytu na dobu neurčitou, může-li být v Nizozemsku stíhán pro skutky, na nichž se evropský zatýkací rozkaz zakládá, a dá-li se očekávat, že v důsledku trestu nebo opatření, které mu bude po jeho předání uloženo, svého práva pobytu v Nizozemsku nepozbude.“

- 22 Z čl. 8 písm. e) zákona o cizincích (*Vreemdelingenwet*) ze dne 23. listopadu 2000 (*Staatsblad* 2000, č. 495, dále jen „Vw“) vyplývá, že cizí státní příslušník řádně pobývá v Nizozemsku jakožto státní příslušník Společenství pouze tehdy, pokud se jeho pobyt zakládá na pravidle přijatém na základě Smlouvy o ES nebo Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3).

- 23 Článek 9 odst. 2 Vw stanoví, že pokud cizí státní příslušník řádně pobývá [v Nizozemsku] podle čl. 8 písm. e) tohoto zákona a pokud je státním příslušníkem Společenství, nizozemský ministr spravedlnosti mu vydá doklad osvědčující řádnost tohoto pobytu, jestliže získal právo trvalého pobytu ve smyslu článku 16 směrnice 2004/38.

- 24 Z ustanovení čl. 20 odst. 1 Vw, nazvaného „Povolení k pobytu na dobu neurčitou“, vyplývá, že nizozemský ministr spravedlnosti má pravomoc udělit povolení k pobytu na dobu neurčitou.

- 25 Článek 21 odst. 1 písm. a) Vw stanoví, že žádost u udělení povolení k pobytu na dobu neurčitou ve smyslu článku 20 tohoto zákona může být zamítnuta pouze v případě, že cizí státní příslušník neměl bezprostředně před podáním žádosti nepřetržitý legální pobyt po dobu pěti let ve smyslu článku 8 tohoto zákona.

Původní řízení a předběžné otázky

- 26 Rozsudky vydanými v roce 2002 uložily dva německé soudy D. Wolzenburgovi dva podmíněné tresty odnětí svobody za to, že v průběhu roku 2001 spáchal několik přečinů, zejména za dovoz marihuany do Německa.
- 27 Rozsudkem, kterým byl udělen souhrnný trest („Gesamtstrafenbeschluss“), vydaným dne 27. března 2003 Amtsgericht Aachen (Německo) přeměnil tyto dva tresty na podmíněný trest odnětí svobody v délce jednoho roku a devíti měsíců.
- 28 D. Wolzenburg vstoupil na nizozemské území na počátku června roku 2005. Pobývá zde v bytě ve městě Venlo na základě nájemní smlouvy sjednané jeho jménem a jménem jeho manželky.
- 29 Rozsudkem vydaným dne 5. července 2005 Amtsgericht Plettenberg (Německo) zrušil podmíněný odklad souhrnného trestu uloženého v roce 2003 z důvodu, že D. Wolzenburg porušil podmínky stanovené pro tento odklad.

30 Dne 13. července 2006 vydal německý vystavující justiční orgán proti D. Wolzenburgovi evropský zatýkácí rozkaz.

31 Dne 17. července 2006 uvedený orgán zanesl D. Wolzenburga do Schengenského informačního systému (SIS) za účelem výkonu pravomocného trestu odnětí svobody.

32 Dne 1. srpna 2006 byl D. Wolzenburg v Nizozemsku na základě tohoto záznamu zatčen a předběžně zadržen.

33 Dne 3. srpna 2006 německý vystavující justiční orgán zaslal nizozemskému vykonávajícímu justičnímu orgánu evropský zatýkácí rozkaz vydaný dne 13. července 2006 a požádal o předání D. Wolzenburga k výkonu trestu v délce jednoho roku a devíti měsíců, který mu byl uložen.

34 Dne 20. září 2006 se D. Wolzenburg dostavil k imigračnímu a naturalizačnímu úřadu, aby se dal zaregistrovat jako občan Unie v Nizozemsku.

35 Před tím, než v září roku 2008 nastoupil do učňovského programu, vykonával D. Wolzenburg v Nizozemsku výdělečnou činnost od posledního čtvrtletí roku 2005.

36 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že D. Wolzenburg nesouhlasil se svým předáním nizozemským vykonávajícím justičním orgánem německému vystavujícímu justičnímu orgánu podle zkráceného postupu stanoveného v OLW.

37 Předkládající soud uvádí, že jednání, na základě něhož byl proti D. Wolzenburgovi vydán evropský zatýkácí rozkaz, je podle nizozemského práva trestné a že posledně uvedený neztratí v důsledku trestných činů, za které byl v Německu odsouzen, své právo pobytu v Nizozemsku.

38 Uvedený soud rovněž podotýká, že D. Wolzenburg nesplňuje podmínky vyžadované pro získání povolení k pobytu na nizozemském území na dobu neurčitou z toho důvodu, že v Nizozemsku doposud nepřetržitě nepobýval po dobu pěti let, že se ale občané Unie legálně pobývající v jednom členském státě na základě práva Společenství ne vždy rozhodnou o toto povolení požádat.

39 Za těchto podmínek se Rechtbank Amsterdam rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je nutno za osoby, které se ve smyslu čl. 4 bodu 6 rámcového rozhodnutí [2002/584] zdržují ve vykonávajícím členském státě nebo zde mají trvalé bydliště, považovat osoby, které nemají státní příslušnost vykonávajícího členského státu, nýbrž státní příslušnost jiného členského státu a na základě čl. 18 odst. 1 ES legálně pobývají ve vykonávajícím členském státě – bez ohledu na délku legálního pobytu?

2) a) V případě záporné odpovědi na první otázku: mají být pojmy uvedené v první otázce vykládány v tom smyslu, že se vztahují na osoby, které nemají státní příslušnost vykonávajícího členského státu, nýbrž státní příslušnost jiného

členského státu a které před svým zatčením na základě evropského zatýkacího rozkazu legálně pobývaly alespoň určitý čas podle čl. 18 odst. 1 ES ve vykonávajícím členském státě?

- b) V případě kladné odpovědi na otázku 2.a: jaké požadavky lze pak klást na délku legálního pobytu?
- 3) V případě kladné odpovědi na otázku 2.a: může vykonávající členský stát kromě požadavků na délku legálního pobytu vyžadovat ještě splnění takových dodatečných správních požadavků, jako je povinnost být držitelem povolení k pobytu na dobu neurčitou?
- 4) Spadá vnitrostátní opatření, které stanoví podmínky, za kterých justiční orgán vykonávajícího členského státu odmítne výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody, do (věcné) působnosti Smlouvy o ES?
- 5) Při zohlednění skutečnosti, že
- článek 6 odst. 2 a 5 OLW obsahuje pravidla, která poskytují stejné zacházení Nizozemcům a osobám, které nemají nizozemskou státní příslušnost, ale mají povolení k pobytu na nizozemském území na dobu neurčitou,

a

- tato pravidla vedou k tomu, že pro tyto skupiny osob musí být předání odmítnuto, pokud byl evropský zatýkácí rozkaz vystaven pro výkon pravomocného trestu odnětí svobody,

znamená čl. 6 odst. 2 a 5 OLW diskriminaci zakázanou článkem 12 ES, protože se stejné zacházení nevztahuje na státní příslušníky jiných členských států, kteří mají právo pobytu na základě čl. 18 odst. 1 ES, kteří v důsledku pravomocně uloženého trestu odnětí svobody tohoto práva pobytu nepozbudou, ale kteří nemají nizozemské povolení k pobytu na dobu neurčitou?“

K předběžným otázkám

⁴⁰ Úvodem je třeba nejprve připomenout, že – jak vyplývá z bodu 3 tohoto rozsudku – Soudní dvůr je v projednávaném případě příslušný k provedení výkladu rámcového rozhodnutí 2002/584 na základě článku 35 EU.

⁴¹ Zadruhé je důležité upřesnit, že podle článku 32 uvedeného rámcového rozhodnutí se toto rámcové rozhodnutí použije na žádosti v souvislosti s jednáními, která stejně jako jednání ve věci v původním řízení byla spáchána před 1. lednem 2004, za předpokladu,

že vykonávající členský stát neučinil prohlášení, že bude i nadále vyřizovat tyto žádosti v souladu s režimem vydávání platným před tímto datem. Je nesporné, že Nizozemské království takové prohlášení neučinilo.

Ke čtvrté otázce

42 Podstatou čtvrté otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba se zabývat nejdříve, je, zda je státní příslušník členského státu, který má legální trvalé bydliště v jiném členském státě, oprávněn se dovolávat čl. 12 prvního pododstavce ES vůči takové vnitrostátní právní úpravě, jako je OLW, která stanoví podmínky, za kterých příslušný justiční orgán může odmítnout vykonat evropský zatýkací rozkaz vydaný za účelem výkonu trestu odnětí svobody.

43 V této souvislosti je třeba konstatovat, že i když čl. 12 první pododstavec ES zakazuje v rámci použití Smlouvy o ES, a aniž by byla dotčena její zvláštní ustanovení, jakoukoli diskriminaci na základě státní příslušnosti, rámcové rozhodnutí 2002/584 bylo přijato na základě Smlouvy o EU, a nikoli na základě Smlouvy o ES.

44 Z tohoto konstatování nicméně nelze vyvodit, že by vnitrostátní ustanovení přijatá členským státem k provedení aktu spadajícího do působnosti Smlouvy o EU zcela unikala přezkumu své legality z hlediska práva Společenství.

45 Členské státy totiž v rámci provádění rámcového rozhodnutí nemohou porušit právo Společenství, zejména ustanovení Smlouvy o ES týkající se práva přiznaného každému občanovi Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států.

46 V projednávané věci je třeba konstatovat, že situace takové osoby, jako je D. Wolzenburg, spadá pod právo na svobodný pohyb a pobyt občanů Unie v členských státech, a spadá tedy do rozsahu působnosti Smlouvy o ES. Tím, že si za své bydliště zvolil Nizozemsko, uplatnil D. Wolzenburg právo přiznané čl. 18 odst. 1 ES každému občanovi Unie svobodně se pohybovat a pobývat na území jiného členského státu než toho, jehož je státním příslušníkem.

47 Na čtvrtou otázku je tedy třeba odpovědět, že státní příslušník členského státu, který má legální trvalé bydliště v jiném členském státě, je oprávněn dovolávat se čl. 12 prvního pododstavce ES vůči takové vnitrostátní právní úpravě, jako je OLW, která stanoví podmínky, za kterých příslušný justiční orgán může odmítnout vykonat evropský zatýkácí rozkaz vydaný za účelem výkonu trestu odnětí svobody.

Ke třetí otázce

48 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba se zabývat na druhém místě, je, zda je nutno čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 vykládat v tom smyslu, že vykonávající členský stát může vedle podmínky týkající se délky pobytu v tomto státě podmínit uplatnění důvodu, pro který je možné odmítnout výkon evropského zatýkácího rozkazu, jenž je stanoven v tomto ustanovení, takovými dodatečnými správními požadavky, jako je povinnost být držitelem povolení k pobytu na dobu neurčitou.

49 V tomto ohledu čl. 16 odst. 1 směrnice 2004/38 výslovně stanoví, že právo trvalého pobytu v hostitelském členském státě má občan Unie, který tam nepřetržitě legálně pobývá po dobu pěti let.

50 Článek 19 uvedené směrnice občanům Unie, kteří podle článku 16 téže směrnice získali toto právo trvalého pobytu na území jiného členského státu, neukládá, aby byli držiteli povolení k pobytu na dobu neurčitou.

51 Ve vztahu k občanům Unie, kteří legálně pobývali na území jiného členského státu nepřetržitě po dobu pěti let, stanoví uvedená ustanovení pouze vydání, na jejich žádost, dokladu osvědčujícího trvalost jejich pobytu, aniž by takovouto formalitu ukládala. Takovýto doklad má deklaratorní a důkazní povahu, konstitutivní účinky ale nemá (viz v tomto smyslu rozsudek ze dne 12. května 1998, *Martínez Sala*, C-85/96, *Recueil*, s. I-2691, bod 53).

52 Z toho vyplývá, že takový dodatečný správní požadavek, jako je povolení k pobytu na dobu neurčitou ve smyslu článku 21 Vw, nemůže, pokud se jedná o občana Unie, představovat předpoklad pro uplatnění důvodu, pro který je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, jenž je uveden v čl. 4 bodu 6 rámcového rozhodnutí 2002/584.

53 Na třetí otázku je proto třeba odpovědět, že čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 je nutno vykládat v tom smyslu, že pokud se jedná o občana Unie, vykonávající členský stát nemůže vedle podmínky týkající se délky pobytu v tomto státě podmínit uplatnění důvodu, pro který je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, jenž je stanoven v tomto ustanovení, takovými dodatečnými správními požadavky, jako je povinnost být držitelem povolení k pobytu na dobu neurčitou.

K páté otázce

- 54 Vzhledem k odpovědi na třetí otázku je třeba předpokládat, že se předkládající soud táže, zda musí být čl. 12 první pododstavec ES vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě vykonávajícího členského státu, která při provádění čl. 4 bodu 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 ukládá příslušným justičním orgánům tohoto státu odmítnout vykonat evropský zatýkací rozkaz vydaný proti některému z jeho státních příslušníků, zatímco takovéto odmítnutí, pokud se jedná o státního příslušníka jiného členského státu majícího právo pobytu založené na čl. 18 odst. 1 ES, je podmíněno tím, že vyžádaná osoba na území uvedeného vykonávajícího členského státu nepřetržitě legálně pobývala po dobu pěti let.
- 55 Za účelem zodpovězení této otázky je nejprve třeba uvést některé poznámky týkající se systému předávání zavedeného rámcovým rozhodnutím 2002/584, a zejména čl. 4 bodem 6 tohoto rámcového rozhodnutí.
- 56 Zejména z čl. 1 odst. 1 a 2 uvedeného rámcového rozhodnutí, jakož i z jeho pátého a sedmého bodu odůvodnění vyplývá, že cílem tohoto rámcového rozhodnutí je nahradit mnohostranný systém vydávání mezi členskými státy systémem předávání odsouzených nebo podezřelých osob mezi justičními orgány za účelem trestního řízení nebo výkonu soudních rozhodnutí, který je založen na zásadě vzájemného uznávání (viz rozsudek ze dne 17. července 2008, Kozłowski, C-66/08, Sb. rozh. s. I-6041, bod 31).
- 57 Zásada vzájemného uznávání, na které stojí struktura rámcového rozhodnutí 2002/584, na základě čl. 1 odst. 2 tohoto rozhodnutí zahrnuje rovněž to, že členské státy jsou v zásadě povinny vyhovět evropskému zatýkacímu rozkazu. Členské státy totiž kromě případů povinného odmítnutí výkonu stanovených v článku 3 téhož rámcového rozhodnutí mohou odmítnout vykonat takový rozkaz pouze v případech taxativně vyjmenovaných v článku 4 tohoto rámcového rozhodnutí (viz rozsudek ze dne 1. prosince 2008, Leymann a Pustovarov, C-388/08 PPU, Sb. rozh. s. I-8993, bod 51).

- 58 Z toho vyplývá, že vnitrostátní zákonodárce, který se podle možností, jež mu dává článek 4 uvedeného rámcového rozhodnutí, rozhodne omezit situace, ve kterých jeho vykonávající justiční orgán může odmítnout předat vyžádanou osobu, pouze posiluje systém předávání zavedený tímto rámcovým rozhodnutím ve prospěch prostoru svobody, bezpečnosti a práva.
- 59 Omezením situací, v nichž vykonávající justiční orgán může odmítnout vykonat evropský zatýkácí rozkaz, totiž tato právní úprava pouze zjednodušuje předávání vyžádaných osob v souladu se zásadou vzájemného uznávání stanovenou v čl. 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584, která představuje základní pravidlo zavedené tímto rámcovým rozhodnutím.
- 60 Vzhledem k tomuto základnímu pravidlu stanoví článek 4 uvedeného rámcového rozhodnutí důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkácího rozkazu, na základě kterých může být odůvodněno, že ve vykonávajícím členském státě příslušný orgán odmítne takovýto rozkaz vykonat.
- 61 Členské státy při provádění článku 4 rámcového rozhodnutí 2002/584, a zejména při provádění bodu 6 tohoto článku, na který se vztahuje předkládací rozhodnutí, nutně disponují nepochybným prostorem pro uvážení.
- 62 Jestliže cílem důvodu, pro který je možné odmítnout výkon, stanoveného v čl. 4 bodě 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 je stejně jako u čl. 5 bodu 3 tohoto rámcového rozhodnutí zejména umožnit přiznat zvláštní význam možnosti zvýšit vyhlídky na sociální znovuzачlenění vyžádané osoby po uplynutí trestu, ke kterému byla odsouzena (viz výše uvedený rozsudek Kozłowski, bod 45), je v tomto ohledu třeba zdůraznit, že takovýto – jakkoli důležitý – cíl nemůže vyloučit, aby členské státy při provádění tohoto rámcového rozhodnutí omezily, ve smyslu uvedeném v základním pravidle stanoveném v čl. 1 odst. 2 tohoto rámcového rozhodnutí, situace, ve kterých má být možné odmítnout předat osobu, která spadá do rozsahu působnosti uvedeného čl. 4 bodu 6.

- 63 Pokud jde dále o otázku, zda je taková podmínka nepřetržitého pobytu po dobu pěti let, jako je podmínka stanovená vnitrostátní právní úpravou, o kterou se jedná v původním řízení, v rozporu se zásadou zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti, je třeba připomenout, že tato zásada vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno (viz zejména rozsudek ze dne 3. května 2007, *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, Sb. rozh. s. I-3633, bod 56).
- 64 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že se předání nizozemských státních příslušníků vystavujícímu justičnímu orgánu za účelem výkonu trestu odnětí svobody uloženého pravomocným soudním rozhodnutím odmítne, zatímco pro státní příslušníky jiných členských států než Nizozemského království je takovéto odmítnutí podmíněno tím, že v Nizozemsku nepřetržitě legálně pobývali po dobu pěti let. Je tedy třeba přezkoumat, zda je toto odlišné zacházení se státními příslušníky jiných členských států objektivně odůvodněno.
- 65 V této souvislosti nizozemská vláda uvádí, že vzhledem k tomu, že v praxi byla při předávání osob, které nejsou státními příslušníky Nizozemského království, zjištěna velká vynalézavost, pokud jde o argumenty uplatňované posledně uvedenými osobami za účelem prokázání existence vazby na nizozemskou společnost, chtěl vnitrostátní zákonodárce v čl. 6 odst. 2 a 5 OLW vyjádřit konkrétním způsobem a prostřednictvím objektivních kritérií požadavek, podle něž pobyt těchto osob musí nabýt trvalé povahy.
- 66 Podle téže vlády je členský stát oprávněn prostřednictvím požadavku, aby délka pobytu trvala nepřetržitě alespoň pět let, zajistit, že vykonání evropského zatýkacího rozkazu vydaného proti vyžádaným osobám bude odmítnuto pouze u těch osob, které mají skutečnou perspektivu budoucnosti v Nizozemsku. Je tedy legitimní vyžadovat skutečnou vazbu mezi vyžádanou osobou a společností, do které si tato osoba přeje být znovu začleněna po výkonu trestu.

67 Je nutno zdůraznit, jak již bylo uvedeno v bodu 62 tohoto rozsudku, že cílem důvodu, pro který je možné odmítnout výkon, stanoveného v čl. 4 bodu 6 rámcového rozhodnutí 2002/584 je zejména umožnit přiznat zvláštní význam možnosti zvýšit vyhlídky na sociální znovuzачlenění vyžádané osoby po uplynutí trestu, ke kterému byla odsouzena. Vykonávající členský stát je proto oprávněn sledovat takovýto cíl pouze v souvislosti s osobami, které prokázaly určitý stupeň začlenění do společnosti uvedeného členského státu.

68 V projednávaném případě lze o prosté podmínce státní příslušnosti pro vlastní státní příslušníky na straně jedné a o podmínce nepřetržitého pobytu po dobu pěti let pro státní příslušníky jiných členských států na straně druhé mít za to, že jsou schopny zajistit, že vyžádaná osoba je ve vykonávajícím členském státě dostatečně začleněna. Naproti tomu občan Společenství, který nemá státní příslušnost vykonávajícího členského státu a který na území tohoto státu nepřetržitě po stanovenou dobu nepobýval, má zpravidla více vazeb se svým členským státem původu než se společností vykonávajícího členského státu.

69 Odůvodnění rozdílného zacházení stanoveného nizozemskou právní úpravou si z hlediska práva Společenství dále vyžaduje, aby bylo přiměřené ve vztahu k cíli, který vnitrostátní právo oprávněně sleduje. Nemůže překračovat meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (viz zejména rozsudek ze dne 18. listopadu 2008, Förster, C-158/07, Sb. rozh. s. I-8507, bod 53).

70 V tomto ohledu je možné vycházet z toho, že se pravidlo, podle kterého nemůže být evropský zatýkácí rozkaz vykonán proti vlastnímu státnímu příslušníkovi, nejeví jako nepřiměřené. Takovýto státní příslušník má totiž se svým členským státem původu vazbu, která je způsobilá zajistit jeho sociální znovuzачlenění po ukončení výkonu trestu, ke kterému byl odsouzen. Krom toho podmínka nepřetržitého pobytu po dobu pěti let pro státní příslušníky jiných členských států nemůže být rovněž považována za nepřiměřenou zejména vzhledem k požadavkům vyžadovaným pro splnění podmínky integrace jiných než vlastních státních příslušníků ve vykonávajícím členském státě.

- 71 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, jak to učinila zejména nizozemská a rakouská vláda, že tato podmínka nepřetržitého pobytu po dobu pěti let byla, jak vyplývá ze sedmnáctého bodu odůvodnění a z článku 16 směrnice 2004/38, stanovena právě jako doba, po jejímž uplynutí občané Unie získají právo trvalého pobytu na území hostitelského členského státu.
- 72 Krom toho je třeba připomenout, že i když rámcové rozhodnutí 2008/909 není ve věci v původním řízení použitelné, v rámci svého čl. 4 odst. 7 písm. a) členským státům dovoluje dále usnadnit postoupení rozsudku, pokud odsouzená osoba žije a nejméně pět let nepřetržitě oprávněně pobývá na území vykonávajícího členského státu a uchová-li si zde právo na trvalý pobyt.
- 73 Je tak třeba konstatovat, že taková podmínka nepřetržitého pobytu po dobu pěti let, jako je ta, která je ve věci v původním řízení stanovena vnitrostátní právní úpravou, nepřekračuje meze toho, co je nezbytné pro dosažení cíle, který usiluje o zajištění jistého stupně integrace vyžádaných osob, které jsou státními příslušníky jiných členských států, ve vykonávajícím členském státě.
- 74 S ohledem na předcházející je na pátou otázku třeba odpovědět tak, že čl. 12 první pododstavec ES je nutno vykládat v tom smyslu, že nebrání právní úpravě vykonávajícího členského státu, podle níž příslušný justiční orgán tohoto státu odmítne vykonat evropský zatýkácí rozkaz vydaný proti některému z jeho státních příslušníků za účelem výkonu trestu odnětí svobody, zatímco pokud se jedná o státního příslušníka jiného členského státu majícího právo pobytu založené na čl. 18 odst. 1 ES, je takovéto odmítnutí podmíněno tím, že tento státní příslušník na území uvedeného vykonávajícího členského státu nepřetržitě legálně pobýval po dobu pěti let.

K první a druhé otázce

75 Podstatou první a druhé otázky předkládajícího soudu, kterými je třeba se zabývat společně, je, jaká musí být ve vykonávajícím členském státě délka pobytu státních příslušníků jiného členského státu, na které byl vydán evropský zatýkáací rozkaz, aby se na ně mohl vztahovat čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí 2002/584.

76 Je třeba připomenout, že pokud členský stát provedl uvedený čl. 4 bod 6, aniž by stanovil jakékoli zvláštní podmínky týkající se použití tohoto ustanovení, je na vykonávajícím justičním orgánu, aby provedl celkové posouzení pro určení nejprve toho, zda se na dotčenou osobu vztahuje uvedené ustanovení. Jeden individuální faktor, kterým se vyznačuje vyžádaná osoba, jako například délka pobytu posledně uvedené osoby v dotčeném členském státu, v zásadě nemůže mít sám o sobě rozhodující význam (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek Kozłowski, bod 49).

77 Co se týče věci v původním řízení, v níž je nesporné, že evropský zatýkáací rozkaz nebude vykonán pouze tehdy, pokud vyžádaná osoba, která je státním příslušníkem jiného členského státu, pobývala nejméně po dobu pěti let na území vykonávajícího členského státu, již odpověď na uvedené předběžné otázky není namístě, pokud je tato podmínka délky pobytu založena na tom, že dotčený členský stát využil prostor pro uvážení, jež mu přiznává čl. 4 bod 6 rámcového rozhodnutí 2002/584, a musí být považována za slučitelnou s článkem 12 ES.

78 V tomto ohledu z odpovědi na pátou otázku vyplývá, že článek 12 ES nebrání podmínce stanovené vnitrostátním právem vykonávajícího členského státu, podle níž vyžádané osoby, které jsou státními příslušníky jiného členského státu, musí pobývat po dobu pěti let na území prvního členského státu, aby vykonávající justiční orgán tohoto státu na základě čl. 4 bodu 6 uvedeného rámcového rozhodnutí odmítl tyto osoby předat.

79 Za těchto podmínek není namístě na první dvě předběžné otázky odpovídat.

K nákladům řízení

80 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Státní příslušník členského státu, který má legální trvalé bydliště v jiném členském státě, je oprávněn dovolávat se čl. 12 prvního pododstavce ES vůči takové vnitrostátní právní úpravě, jako je zákon o předávání osob (Overleveringswet) ze dne 29. dubna 2004, která stanoví podmínky, za kterých příslušný justiční orgán může odmítnout vykonat evropský zatýkací rozkaz vydaný za účelem výkonu trestu odnětí svobody.
- 2) Článek 4 bod 6 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy je nutno vykládat v tom smyslu, že pokud se jedná o občana Unie, vykonávající členský stát nemůže vedle podmínky týkající se délky pobytu v tomto státě podmínit uplatnění důvodu, pro který je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, jenž je stanoven v tomto ustanovení, takovými dodatečnými správními požadavky, jako je povinnost být držitelem povolení k pobytu na dobu neurčitou.

- 3) Článek 12 první pododstavec ES je nutno vykládat v tom smyslu, že nebrání právní úpravě vykonávajícího členského státu, podle níž příslušný justiční orgán tohoto státu odmítne vykonat evropský zatýkácí rozkaz vydaný proti některému z jeho státních příslušníků za účelem výkonu trestu odnětí svobody, zatímco pokud se jedná o státního příslušníka jiného členského státu majícího právo pobytu založené na čl. 18 odst. 1 ES, je takovéto odmítnutí podmíněno tím, že tento státní příslušník na území uvedeného vykonávajícího členského státu nepřetržitě legálně pobýval po dobu pěti let.

Podpisy.